

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@tem.fi

TEM/1022/03.01.01/2014

**EHDOTUS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI VAARALLISTEN
KEMIKAALIEN JA RÄJÄHTEIDEN KÄSITTELYN TURVALLISUUDESTA ANNETUN LAIN
MUUTAMISESTA**

Kaupan liitto, Teknisen Kaupan ja Palveluiden yhdistys sekä Päivittäistavarakauppa ry esittävät lausuntonaan kohteliaimmin seuraavaa:

Yleistä

Kaupan liitto, Teknisen Kaupan ja Palveluiden yhdistys sekä Päivittäistavarakauppa ry pitävät hyvänä kehityksenä ehdotettua valvontaviranomaisten työnjaon yksinkertaistamista. Kaupan kannalta on selkeämpää, jos samassa kohteessa tapahtuvaa erityyppisten räjähteiden varastointia valvoo sama viranomainen. Ehdotettu valvontatehtävän keskittäminen pelastusviranomaiselle ja poliisille kaupan yhteydessä tapahtuvan räjähteiden varastoinnin osalta on kannatettava.

Kannatamme avoimuutta tiedon välityksessä, mutta toteamme, että yleisön kuuleminen ja osallistuminen päätöksentekoon lupahakemusprosessissa olisi pyrittävä toteuttamaan niin, ettei se tarpeettomasti hidasta päätöksentekoa. Yritykselle ei tämän seurauksena saisi myöskään aiheutua lisäkustannuksia.

Lakimuutosehdotus aiheuttaa lisäkustannuksia erityisesti sen soveltamispiiriin kuuluville tuotantolaitoksille ja tehostealalle. Todellisia kokonaiskustannuksia on tässä vaiheessa vaikea määrittää. Kaupan yhteydessä tapahtuvaan räjähteiden varastoinnin valvontaan ehdotetuista muutoksista mahdollisesti saatavasta kustannushyödyistä ei ole esitetty mitään laskelmaa. Haluamme myös todeta, että ns. Seveso III –direktiivin takia kemikaaliturvallisuuslaissa käyttöön otettavaksi ehdotetun palavien nesteiden raja-arvon muutoksesta aiheutuu yrityksille lisäkustannuksia ja sekaannusta kemikaalilistojen päivittämisen takia. Eri lainsäädäntöjen ristiriitaisuuden taloudellisia vaikutuksia ei ole otettu lakimuutosehdotuksessa huomioon.

6 § Määritelmiä

Palavan nesteen määritelmää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan GHS-merkintäjärjestelmän rajoja ja ns. Seveso direktiiviä, jolloin nykyisin voimassa oleva 100°C leimahduspisteraja laskisi 93°C:een. Tästä aiheutuu mielestämme yrityksille merkittävästi lisätyötä ja -kustannuksia dokumentaation päivittämisestä ja sekaannusta erilaisten kemikaalilistojen takia.

27 a § Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta ja tarkastus

Pidämme hyödyllisenä perusteluissa esitettyä pyrkimystä tehdä pelastus- ja kemikaaliturvallisuuslain mukaisia valvontatoimenpiteitä samanaikaisesti. Tämän toteutumiseksi käytännössä, lakitekstissä olisi hyvä olla viittaus pelastuslain lisäksi myös ns. kemikaaliturvallisuuslain perusteella tehtävään kyseisten kohteiden valvontaan.

31 § Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus

Tiedottamisvelvollisuutta ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan nykyistä suurempaa joukkoa tuotantolaitoksia. Tarvittavien tietojen esilläpidon ja päivittämisen aiheuttamaa työmäärää ja todellisia kustannuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

58 a § Räjähdeiden valmistus siirrettävällä laitteistolla

Siirrettävien laitteiden kohdalla ehdotetaan käytettäväksi ilmaisua 'turvallisuuden kannalta olennainen muutos', kun taas muunlaisen valmistuksen yhteydessä puhutaan 'merkittävästä muutoksesta'. Ellei tälle ole erityisiä perusteita, ehdotamme harkittavaksi samaa termiä 'merkittävä muutos' vastaavissa kohdissa 58 ja 58 a §.

63 § Varastointi kaupan yhteydessä

Kauppa pitää järkevänä ja toimintaa selkeyttävänä ehdotettua ilmoitus- / lupakäytännön muutosta, jonka toteutuessa se voisi toimittaa yksityiseen kulutukseen hyväksytyjä ilitulitteita, muita pyroteknisiä tuotteita ja pelastautumisvälineissä käytettävien räjähteiden varastointia koskevat ilmoitukset yhdelle ja samalle viranomaiselle, pelastusviranomaiselle. Pidämme myös järkevänä lupaprosessien yhdenmukaistamista

ja ehdotettua ilmoitusmenettelyä kaikkien tässä pykälässä mainittujen tuotteiden osalta hyvänä. Mahdollisella ohjeistuksella tulisi taata yhtenäinen ja tarkoituksenmukainen lupaehtojen käytäntö.

64 § Kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus

Kauppa suhtautuu myönteisesti ehdotettuun kaupan yhteydessä olevien räjähdetarastojen ja vaarallisten kemikaalien (27 a §) tarkastuskäytäntöjen yhdenmukaistamiseen. Pykälän ensimmäisen momentin lopussa tulisi kuitenkin viitata tuotantolaitoksen sijasta kaupan varastoon. Erityisesti ilotulitteiden osalta kaupan yhteydessä tapahtuva varastointi on kausiluonteista ja lyhytaikaista, mutta pelastuslaitoksen tarkastukset ehdotetaan toteutettavaksi joka tapauksessa määräajoin. Ehdotamme tätä kohtaa muutettavaksi niin, että tiettyjen tuotteiden myynnin erityispiirteet tulevat huomioiduksi, esimerkiksi jatkamalla 'järjestelmällisesti ja määräajoin, tai tietyissä tapauksissa toiminnanharjoittajan ilmoituksen saavuttua...'. Lisäksi haluamme huomauttaa, että tarkastusten perustana olevasta riskinarvioinnista ja riskin määrittelystä tulisi osapuolilla olla samanlainen käsitys.

64 a § Ampuma-aseiden, patruunoiden, sytytysnallien ja ruudin varastointi kaupan yhteydessä

Perusteluissa esitetty mahdollinen valvonnan keskittäminen tulevaisuudessa yhdelle viranomaiselle ampuma-aseisiin, patruunoihin, sytytysnallien ja ruudin varastointiin liittyen olisi myönteistä kaupan kannalta.

80 § Tehostealan toiminnanharjoittajan velvollisuudet

Haluamme huomauttaa, että ilmoitusmenettelyn ei tulisi aiheuttaa toiminnanharjoittajalle kustannuksia tai muuta kohtuutonta taakkaa.

81 § Ilmoitus räjähteiden tai vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina

Nykyisessä laissa vastaava pykälä koskee räjähteitä sekä "vain" palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja. Perusteluista saa käsityksen, että tarkoitus ei ole laajentaa tätä kohtaa koskemaan muulla tavoin vaaraa aiheuttavia kemikaaleja. Ehdotetusta pykälän nimestä ja tekstistä saa kuitenkin eri käsityksen. Väärinkäsitysten välttämiseksi olisi hyvä muuttaa ilmaisua perusteluissa esitetyn mukaiseksi käyttämällä

esim. tuota samaa palo - räjähdysvaaraa aiheuttava –termiä tai jotakin muuta nykyistä selkeämpää ilmaisua.

91 § Ilotulitteiden käyttö

Pidämme tarpeellisenä ja perusteltuna ehdotettua poikkeamisen mahdollisuutta suojalasien käytön pakollisuudesta sisätiloihin tarkoitettujen ilotulitteiden ja tähtisädetikkujen käytön yhteydessä. Kyse on tuotteiden vapaata liikkuvuutta rajoittavasta kansallisesta ylisääntelystä, joka on lisäksi EU-direktiivin vastainen tämän tyyppisille tuotteille. Koska tällaisten tuotteiden uskotaan aiheuttavan vain vähäistä vaaraa, ehdoton vaatimus tuntuu myös ylimitoitetulta. Sääntelyn turhan monimutkaisuuden vähentämiseksi olisi hyvä harkita, voitaisiinko tämä kannatettava muutos toteuttaa erillisen asetuksen antamisen sijasta muuttamalla nykyistä lain kohtaa tarkentavalla tekstillä.

12 a luku Lupahakemuksen kuuluttaminen ja siitä tiedottaminen

Lakiehdotuksen mukaan valtioneuvostolla on asetuksenantovaltuus lupahakemusta koskevassa tiedottamisessa. Tämän valtuutuksen turvin olisi syytä antaa tarkempia ohjeita yleisön muistutusten ja mielipiteiden esittämistä varten varattavalle ajalle yhdenmukaisen toiminnan ja kohtelun takaamiseksi. Ehdotettu teksti 104a §:ssä voi yksinään olla liian epämääräinen.

115 § Valvontaviranomaiset

Ehdotettu valvontatehtävän keskittäminen pelastusviranomaiselle ja poliisille kaupan yhteydessä tapahtuvan räjähteiden varastoinnin osalta on kannatettava muutos kaupan kannalta. Samoin ehdotettu pelastusviranomaisen ja poliisin välinen työnjako on tarkoituksenmukainen ja kannatettava.

130 § Rekisterit

On hyvä, että laissa on kirjattuna selvästi ja yksiselitteisesti valvontakohteista pidettävään rekisteriin toimitettavat tiedot. Perusteluista olisi hyvä ilmetä selkeästi, miten rekisteriin mahdollisesti kirjattavien henkilöiden joukko laajenee, jos

vastuuhenkilöiden lisäksi myös 'toiminnasta vastaavien' henkilöiden nimiä sisällytetään rekisteriin.

134 § Toiminnanharjoittajan tai vastaavan henkilön muutos

Katsomme, että valvontaviranomaisella on tarkoituksenmukaista olla ajantasaiset tiedot toiminnanharjoittajan lisäksi myös tuotantolaitoksesta 'vastaavan henkilön' osalta. Henkilövaihdoksesta ilmoittaminen viranomaiselle tulisi kuitenkin olla toiminnanharjoittajalle teknisesti yksinkertainen ja maksuton toimenpide.

Kunnioittavasti

Kaupan liitto

Teknisen Kaupan ja
Palveluiden yhdistys

Päivittäistavarakauppa ry

Juhani Pekkala
toimitusjohtaja

Markku Uitto
toimitusjohtaja

Kari Luoto
toimitusjohtaja